Turkish Studies *Educational Sciences*

Volume 14 Issue 5, 2019, p. 2535-2555

DOI: 10.29228/TurkishStudies.32670

ISSN: 2667-5609

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info / Makale Bilgisi

✍ *Received/Geliş:* 26.08.2019

✓ *Accepted/Kabul:* 15.10.2019

✍ *Report Dates/Rapor Tarihleri:* Referee 1 (11.10.2019)-Referee 2 (03.10.2019)- Referee 3 (18.09.2019)

This article was checked by iThenticate.

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ “OLUMLU VE OLUMSUZ” ÇALGI ÖĞRETMENİ NİTELİKLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

*Dilek ÖZÇELİK HERDEM**

ÖZ

Duyguları dile getirmenin en etkili yollarından birisi sanattır. Duyguların seslerle ifade edilme biçimi ise müziktir. Müzik eğitimi bu bağlamda bireylerin yaşantılarında oldukça önemlidir. Müzik sanatını içselleştirmenin, müziğin kendi içindeki sistematik yapıyı öğrenmenin ve müzikle duyguları aktarmanın en etkili araçlarından birisi ise çalgıdır. Bu açıdan bakıldığında müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda yürütülen çalgı eğitiminin ve eğitimcilerinin niteliği konusu değer kazanmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının çalgı eğitimcisi niteliklerine yönelik görüşlerinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu; 2017-2018 Bahar döneminde, Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören 79 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme yöntemi amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme olup, araştırmaya hız ve pratiklik katmak amacıyla seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, çalgı dersi alan müzik öğretmeni adaylarının çalgı öğretmenlerinin niteliklerine yönelik görüşleri ile ilgili veriler, yarı yapılandırılmış iki açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Bu kapsamda araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının olumlu ve olumsuz çalgı öğretmeni niteliklerine ilişkin algılarının ortaya çıkarılması amaçladığından nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim kullanılmıştır. Görüşme sorularından elde edilen verilerin analizinde, içerik analizinden yararlanılmıştır. Bu bağlamda araştırmadan elde edilen bulgular, araştırma soruları ile ilgili olarak farklı kavramsal kategoride değerlendirilerek sonuçlar yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre; müzik öğretmeni adaylarının çalgı dersinde çağlı öğretmenine yönelik

* Dr. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, E-posta: dozcelik1@gmail.com

niteliklerinin mesleki bilgi yeterliliklerinin ve kişisel özelliklerinin önemli etkenler olduğu saptanmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerine göre, bu etkenlerin öğretmen adaylarının dersteki başarılarını artırıp ya da azalttığı yönünde etki ettiği belirlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen sonuçların; müzik eğitiminin etkin bir şekilde gerçekleşmesinde çalgı eğitimi sürecinden geçen müzik öğretmeni adaylarının öğretmen niteliklerine ilişkin görüşlerinin önemli birer araştırma aracı olarak kullanabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Çalgı Eğitimi, Çalgı Öğretmen Nitelikleri, Müzik Öğretmen Adayları, Olgubilim.

EXAMINATION OF “THE POSITIVE AND NEGATIVE” VIEWS OF THE MUSIC TEACHER CANDIDATES TOWARDS THE QUALITIES OF THE MUSICAL INSTRUMENT TEACHER

ABSTRACT

Art is one of the most effective ways of expressing emotions. The way emotions are expressed in sounds is music. In this context, music education is very important in individuals' lives. Instrument is one of the most effective means of internalizing the art of music, learning the systematic structure within the music itself and transferring emotions with music. From this point of view, the quality of the instrument education and the educators carried out in the institutions educating music teachers gains value. In this context, the aim of the study is to examine the opinions of the prospective music teachers about the characteristics of instrument educators. The study group consists of 79 teachers who were educated in Gazi Üniversitesi Department of Music Education during the spring 2017-2018 period. The sampling method of the research is easily accessible from the intended sampling methods and was chosen to add speed and practicality to the research. As a data collection tool in the research, the data about the opinions of the music teacher candidates taking the instrument course towards the qualifications of the instrument teachers were collected using an interview form consisting of two semi-structured open-ended questions. In this context, case science, one of the qualitative research methods, was used in the research, as it aims to reveal the perceptions of music teacher candidates regarding positive and negative instrument teacher qualifications. Content analysis was used in the analysis of the data obtained from Interview Questions. In this context, the findings from the research were evaluated in different conceptual categories and the results were interpreted in relation to the research questions. The results of the research by; it has been determined that the qualifications of music teacher candidates for çağlı teacher in the instrument lesson, their professional knowledge competence and personal characteristics are important factors. According to the opinions of music teacher candidates, it was determined that these factors influence whether or not the teacher candidates increase or decrease their success in the course. As a result of research the results obtained; it is thought that music teacher candidates who are going through the instrument training process can use their views on teacher qualifications as an important research tool in the effective realization of music education.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction and Aim of Research

Music educators focus on the importance of working again to gain expertise in the instrument. It is of course known that it is of undeniable importance to use the instrument effectively. However, repetitive work on the learning objective can result in a variety of qualities being ignored in acquiring musical skills. However, there is no doubt that the time allocated to the study is of great importance in the acquisition of musical skills. In many studies, the effectiveness of the study is considered to be an important factor in success, besides the time spent in music education (Hallam, 2001b). According to Gardner (2006), students are aware of when they have achieved effective learning and when they have behaved strategically or not. The effective realization of learning is related to the awareness of the student. In this respect, the cognitive awareness of the student in the instrument education which constitutes a dimension of music education is an important factor in developing musical skills. In this context, educators need to help students to monitor and learn independently, to assess their development, and to choose appropriate strategic studies.

In this study, it was determined that the use of learning strategies in music and instrument education allows students to use various learning strategies while practicing their performance, to identify problems and evaluate their performance, to discover their own learning and performance methods that affect their performance development (McPherson, 1997; Hallam, 2001a; Hallam 2001b; Molumby, 2004; Guerrero, 2008). Nielsen (1999) investigated the impact of learning strategies on success in instrument education and found that students who use these strategies were more successful in their performance than students who do not use them. According to Giomi (1999), cognitive skills need to be developed through a variety of strategies to improve the permanence of cognitive development in piano education within the scope of instrument training.

When the relevant literature is examined, there are studies on the attitudes of the students of music teacher candidates towards instrument classes. However, there were no studies using qualitative research method in which instrument teacher qualifications were examined. In addition, it is thought that music teacher candidates who undergo the instrument training process in the effective realization of music education can use their views on teacher qualifications as an important research tool.

The aim of this study is to examine the positive and negative effects of musical teacher candidates on the qualities of the instrument teacher. In this context, the following research questions were sought:

- 1- What are the views of the music teacher candidates regarding the qualities of the positive instrument teacher?
- 2-What are the negative views of music teacher candidates towards the qualities of the instrument teacher?

Method

For the purpose of the study, qualitative research methods, case science pattern were used and the data obtained were analyzed using

content analysis technique. The phenomenon pattern focuses on the fact that it is actually aware, but does not have an in-depth and detailed understanding. It aims to reveal the perceptions and meanings of individuals regarding a phenomenon (Yıldırım and Şimşek, 2018). Study group of the research in the spring 2017-2018 semester Gazi University Department of Music Education 1. and 2. a total of 79 prospective teachers studying in the classroom. The students who formed the study group participated in the study voluntarily.

Findings and Discussion

In this study, the results obtained from the two open-ended Interview Questions to the study group consisted of 41 female and 38 male male teacher candidates in order to examine the views of the instrument teacher qualifications that affect the music teacher candidates positively and negatively are as follows:

The findings from the first open-ended question were evaluated in terms of two different categories in terms of function and concept as a whole by considering the views of the music teacher candidates about the qualities they found positive for the instrument teachers in the instrument lesson. These are professional knowledge competence (20) and personal characteristics (19).

The findings from the second open-ended question were evaluated in terms of two different categories in terms of function and concept as a whole by considering the opinions of the music teacher candidates about the qualities they found negative for the instrument teachers in the instrument lesson. These are vocational knowledge deficiency (20) and personal characteristics (53).

In this study, it was found that the relationship between teacher and teacher behavior in the context of professional ethics was limited, but it was found that the relationship between teacher and teacher behavior in the context of professional ethics and the relationship between teacher and student (Yıldırım, 2001; Ergüç, 2002; Kıranlı, 2002; Erol-Orbay, 2003; Özbek, 2003; Aydoğdu, 2003).

Results and Recommendations

In order for a teacher to be effective in the classroom, he / she knows that the purpose of this process is to measure the development of his / her students in the learning process, or to plan the developments in the program, to give a note alone or to determine the levels of his / her students. A good assessment is not a pencil-based assessment, it includes skills for achieving goals as a whole.

Within the scope of the research, the following recommendations are presented for future research:

- Mixed method can be applied using different working groups and sampling methods together with quantitative and qualitative research.
- More in-depth results can be obtained by conducting focus group interviews from qualitative research methods.

Keywords: Musical Instrument Teacher Qualifications, Music Teacher Candidates, Case Study.

Giriş

İnsan biyolojik bir varlıktır ve bu yapı içinde doğuştan getirdiği bazı yetenekler saklıdır. Sönmez’e (1994:2) göre eğitim “fiziksel uyarımlar sonucu beyinde istendik biyo- kimyasal değişiklikler oluşturma sürecidir. Bu bağlamda eğitimin görevi beyinde istendik biyo- kimyasal değişiklikler oluşturarak, bireyin doğasında bulunan yetenekleri açığa çıkartmak, geliştirmek ve olabilecek en yüksek seviyeye taşımaktır.

Sönmez (1990)’e göre insanın biyolojik yapısı doğduğu toplumun kültürüyle şekillenir ve her birey kendi duyuşsal alanı içinde bir psikolojik yapı oluşturur. Duyuşsal alan kişinin ilgileri, motivasyonu, benlik saygısı ve özgüveni, kaygı ve korkuları vb. duygusal durumları içerir. Bu bağlamda bireyin gizil güçleri diğer bir deyişle saklı yetenekleri, içinde bulunduğu topluma ve bu toplumun kültürel yapısıyla oluşturduğu duyuşsal özelliklere bağlı olarak olumlu ve/veya olumsuz yönde gelişir ya da körelir. Tam bu noktada eğitimin işlevinin önemi ortaya çıkar.

Doğru ve etkili bir eğitim kişinin iyi özelliklerini daha da geliştirip zenginleştirirken, zayıf kalmış, diğer bir deyişle geliştirmesi gereken özelliklerini tamamlamasına katkı sunmalıdır. Ayrıca geleneksel yapının bireyi örseleyen ve güçsüzleştiren özelliklerini onarmalı, en azından doğal yapısına döndürebilmelidir.

Tanilli (1988) eğitimin amacını : "Bireyin aklını, duygularını, davranışlarını geliştirmek onları insansal hedeflere yönleltmektir" şeklinde tarif etmektedir. Bu bağlamda, doğru ve etkili eğitim sayesinde birey kendini gerçekleştirme yönünde doğuştan getirdiği yeteneklerini geliştirip yeni yetenekler ekleyebilir. Toplumsal yapının içinde yaşanılması kaçınılmaz olan sorunlara çözüm bulma ve iletişim becerilerini geliştirip güçlendirebilir. Dolayısı ile eğitimin en önemli amaçlarından biri olan topluma faydalı bir insan olma yolunda ilerleyebilir. Yeteneklerinin farkında, kendine güvenli, ulusal kültürünün zenginliklerinin bilincinde ve evrensel değerlere saygılı dolayısı ile dengeli kişiliklerden oluşmuş bireyler, doğru ve etkili eğitimin sonuçları olarak toplumsal hayata katkı sunar.

Çağdaş eğitim, evrensel düşünebilen, sorgulayan, çözüm üreten, araştıran, uzlaşmacı, özgürlükçü ve yaratıcı bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Aral (1999)’a göre çağdaş eğitim bireylerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel hareket yönleriyle birer bütün halinde en uygun ve ileri düzeyde yetiştirilmelerini amaçlamakta olup, buna göre; eğitim, bilim eğitimi, sanat eğitimi ve teknik eğitiminin bir bileşkesi olarak da görülebilmektedir.

Çağdaş eğitimin üç ögesinden birini oluşturan sanat eğitimi temelde, sanat etkinliği ve etkileşimleri yolu ile bireyin yaratma güdüsünü doyurmaya, estetik gereksinimlerini karşılamaya, beğeni duygusunu geliştirmeye ve içinde yaşadığı gerçekliğe daha duyarlı duruma getirmeye yöneliktir. Müzik eğitimi, fonetik sanatlar eğitiminin ana dallarından ya da boyutlarından biri olarak kabul edilmektedir. “Müzik, sözle anlatılmayana anlatma sanatıdır. Sözcüklerin anlatabildiği, zekânın kavrayabildiği şeylerin çok ötesine gidebilir. Müziğin alanı, belirsizliğin, elle tutulamayanın, düşlerin alanıdır. İnsanların bu dili konuşabilmelerini, Tanrının bizlere verdiği en büyük zenginliklerden biri olarak görürüm” diyen orkestra şefi Charles Munch müzik sanatının duyguların ifade edilmesinde, evrensel bir dil olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda müzik sanatının öğretilmesi ve eğitimi önem kazanmaktadır.

Müzik eğitimi bir bütün olarak düşünüldüğünde, duygusal, zihinsel (bilişsel),bedensel(devinişsel) bir etkileşim söz konusudur. Uçan (2002)’a göre müzik, günümüzdeki eğitim anlayışına göre, insanın hem zihni, hem duygusal hem de kas yönünden bir bütün olarak gelişimini sağlayıcı bir özelliğe sahiptir. Bu bağlamda müzik eğitimi, bilişsel, devinişsel ve duyuşsal becerilerin iç içe olduğu bir eğitim alanıdır. Bilişsel beceriler müziksel bilgileri anlamayı, kavramayı, analiz etmeyi, tanımlamayı ve sentezlemeyi gerektirir ve zihinsel etkinliklerin ağırlıkta olduğu bir alandır. Duyuşsal beceriler müziğe karşı gösterilen subjektif ve duygusal tepkimeler olarak değerlendirilebilir. Bu beceriler bireylerin duygu ve davranış tarzlarını ve eğilimlerini kapsamaktadır.

Devinışsel beceriler ise zihin, kas koordinasyonunu gerektiren davranışları tanımlar. Bu tür becerilere yönelik etkinliklerde bulunabilmek için belirli bir duyuşsal ve bilişsel gelişim düzeyinde bulunmak gerekir. Müzik eğitiminde devinişsel becerilerin kapsamını oluşturan çalgı eğitimi yoluyla öğrencilerde birçok teknik ve müzikal becerinin kazandırılması amaçlanır. Senemoğlu (2005)'na göre devinişsel becerilerin geliştirilmesine yönelik eğitimcilerin; öncelikle öğrencinin performans düzeyini tanıması, becerinin ve öğrencinin özelliklerini analiz etmesi; bununla birlikte gerekli ya da uygun alıştırmaların düzenlenmesinde ve öğrenme programının oluşturulmasında öğrenciye rehberlik etmesi gerekir. Müzik eğitiminin üç ana türünden biri olan ve öğrencilerin öncelikle devinişsel gelişimlerine yönelik olan çalgı eğitimi; müzik öğretmeni adayı için çok önemli ve temel bir boyuttur. Bu boyuta gerçekten önem verilmesi ve çalgıda olabildiğince gelişmeyi amaçlamak için, her çeşit olanağın kullanılması, her gün sistemli olarak uzun saatler boyu çalışılması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Böylece birey, alacağı çalgı eğitiminin yardımıyla; oluşturacağı eğitim müziği dağarcığı dışında, ulusal ve evrensel düzeydeki müzik yapıtlarından derlenmiş seçkin bir dağara da sahip olacak ve en iyi biçimde mesleki yaşantısına hazırlanacaktır. Parasız (2010). Müzik eğitimi temelde, bir müziksel davranış kazandırma veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Ancak bu değişim sadece müziksel davranışlarla sınırlı kalmaz. Howler (1990)'e göre müzik eğitiminin amacı, bireylere müzik yoluyla estetik duyarlılık ve zenginlik kazandırmak, müzikal farkındalığı geliştirmek ve müzikal fikirlerin paylaşılması yoluyla bireylerin iletişim becerilerini arttırmaktır. Müzik eğitimi yoluyla öğrenciler müziği analiz ederek, müzikal fikirleri ve ihtimalleri değerlendirerek düşünme becerilerini geliştirebilir. Aynı zamanda, kendi öğrenmesini ve performansını değerlendirme yoluyla problem çözme ve düşünme becerileri ile ilgili alanlarda yetkinleşebilir (QCA, 2000). Bu bağlamda, müzik eğitimi yoluyla, bireyin davranışındaki değişimler toplumu, toplumdaki değişimlerde bireyi etkiler. Bu karşılıklı etkileşim düşünen duyarlı insanın oluşmasında önemli bir rol oynar. Müzik eğitimi ile davranışlarında değişiklik oluşan birey, toplumun estetik ihtiyaçlarına cevap verirken, bir yandan da yaratma duygusunu ortaya çıkarmaya ve beğeni duygularını geliştirmeye de katkı sunar. Bu katkıların sağlanmasında eğitim sisteminin en önemli ögesi eğitimcidir. Eğitimcinin niteliği kuşkusuz eğitimin amaçlarına ulaşmasında en etkili faktör olacaktır. Eğitim ancak onu gerçekleştirecek olan eğitimcilerin niteliği doğrultusunda yükselip amacına ulaşabilir. (Kalkan, 1997)'a göre eğitimcinin örnek olumlu davranışları ile model olmasının öğrencileri üzerinde olumlu davranışların ortaya çıkmasında etkili olmaktadır.

Eğitimcinin alanı ile ilgili donanımı yanında mesleğe uygun kişilik özellikleri göstermesi de niteliğinin artmasını sağlayan nedenler arasında sayılmalıdır. Eğitimci, insan davranışlarını yönlendirmedeki bilinçli görevi dışında, kendi tutum ve davranışları ile de öğrencilerini etkiler. Diğer bir deyişle eğitimcinin alanı ile ilgili bilgi ve becerilerinin yanı sıra öğrencilerine bu bilgi ve becerileri aktarırken kullandığı iletişim dili ve tutumları da oldukça önemlidir.

Bu bağlamda müzik eğitimcilerini yetiştiren fakültelerin ilgili bölümlerinde verilen eğitimin ve eğitimcilerinin niteliğinin önemine bir kez daha dikkat çekmek önemli görülmektedir. (Konakçı, 2010)'ya göre müzik eğitimi ciddi programlarla yürütülmeli ve müzik eğitiminin her boyutunu kapsayacak biçimde etkinleşmelidir. Hargreaves (2005)'e göre müzik eğitiminin geliştirilmesinde, müzik eğitimcileri eğitim-öğretim süresince öğrencilerin müzikal becerilerini geliştirmede belli başlı temel gereksinimlere ilişkin öğretim metotları tasarlamalı, açıklayıcı ve yol gösterici bir çerçeve oluşturmalıdır. Eğitim öğretim etkinliğinin temel olarak "öğreten- öğretilen -öğrenen" üçgeni içinde uygulandığını düşünürsek, öğreten basamağını gerçekleştirecek olan eğitimcilerin eğitiminin önemi de kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi bölümlerinde lisans düzeyinde yürütülmekte olan müzik öğretmenliği programının temel amacı ortaöğretim ve ilköğretim kurumlarına müzik öğretmeni yetiştirmektir. Bu bağlamda müzik öğretmen adaylarının en önemli derslerinden birisi de çalgı eğitimidir. Müzik öğretmenin mesleki yaşantısında öğrencilerin ilgisini çekmek, müzik sevgisi aşılamak ve öğrencilere model olmak açısından çalgısını etkili kullanmasının önemi tartışılmazdır.

Müzik Öğretmeninin çalgısını kullanım amaçlarına göre; Sanatsal Nitelikli Çalgı, eğitim amaçlı Okul Çalgısı olarak gruplayabiliriz. (Küçüköncü, 2006: 24) Bir müzik öğretmeni, sanatsal nitelikli çalgısını, öğrencilerine eşlik yapabilecek ve onların müziksel kişiliklerini geliştirerek eğitebilecek; okul çalgısını ise hem eğitim aracı olarak kullanabilecek, hem de öğretebilecek düzeyde kullanabilmelidir. Müzik öğretmeni, Okul Çalgılarını, derste ve ders dışı etkinliklerde çalabilme ve öğretebilme düzeyinde bilerek kullanmak durumundadır. Bu bağlamda müzik öğretmen adaylarının çalgı eğitimi sürecinde özellikle usta çırak ilişkisi öne çıkmakta dolayısı ile çalgı eğitimcisinin nitelikleri çok daha büyük önem kazanmaktadır.

Çalgı eğitimcisinin öğrencilerin öğrenmeyi üst düzeyde gerçekleştirebilmeleri için eğitim-öğretim süreci ile ilgili uygulanacak etkinlikleri (yöntem ve öğretme-öğrenme stratejileri vb.) nitelikli bir şekilde organize etmesi gerekir. Müzik ve çalgı eğitimi alanında öğrenme stratejilerinin öğrencilere öğretimi ve uygulamalarına ilişkin yapılmış birçok araştırma vardır (Neilsen, 2001; Ertem, 2003; Molumby, 2004; Kurtuldu, 2007; Yokuş, 2009a; Yokuş, 2009b). Bu araştırmalardan elde edilen sonuçlar, öğrenme stratejilerinin müzik ve çalgı eğitiminin her kademesinde öğrencilere öğretilmesi gerektiğini destekler niteliktedir.

Müzik ve çalgı eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanımına yönelik yapılan araştırmalar incelendiğinde, öğrencilerin performanslarına ilişkin pratik yaparken çeşitli öğrenme stratejilerinden yararlanmalarının, öğrenme sürecinde problemleri tanımlayarak ve performanslarını değerlendirerek kendi öğrenmelerini ve performans gelişimlerini etkileyen stratejik çalışma yöntemlerini keşfetmelerine, özdüzenleme yapabilmelerine olanak sağladığı belirtilmektedir (McPherson, 1997; Hallam, 2001a; Hallam 2001b; Molumby, 2004; Guerrero, 2008). Gardner (2006)’e göre, etkili öğrenmeyi gerçekleştirenler ne zaman stratejik davrandıklarının ya da davranmadıklarının farkında olan öğrencilerdir. Öğrenmenin etkili olarak gerçekleştirilmesi öğrencinin bu bilinçte olması ile ilgilidir. Buna ek olarak araştırmalarda, müziksel deneyime sahip olanların çalgılarını çalışırken nasıl pratik yaptıklarına ilişkin kendilerini izledikleri, öğrenmelerini kontrol ettikleri ve çalgı çalmada gelişimlerine yönelik dikkatlerini odakladıkları belirtilmektedir (McPherson ve Renwick, 2001). Nielsen (1999) çalgı eğitiminde öğrenme stratejilerinin başarı üzerindeki etkisini araştırmış, bu stratejileri kullanan öğrencilerin kullanmayan öğrencilere göre performanslarında daha başarılı olduklarını saptamıştır. Giomi (1999)’ye göre, çalgı eğitimi kapsamında yer alan piyano eğitiminde bilişsel gelişimin kalıcılığının artırılması için bilişsel becerilerin çeşitli stratejiler yolu ile geliştirilmesi gerekmektedir. Schunk ve Gunn (1986) yaptıkları araştırmada, öğrenme stratejilerinin kullanımının performans gelişimi üzerinde olumlu etkisi olduğunu saptamış ve öğretmenlerin öğrencilerin performanslarını geliştirmeye yönelik olarak olumlu geri dönütler vermeleri gerektiğini belirtmiştir (Aieher, 1998; Tunçer, 2007; Dikbaş ve Hasırcı, 2008). Bu bağlamda çalgı eğitimcisinin katkılarıyla çalgısına yönelik öğrenme stratejisi geliştiren öğrencinin çalgı performansındaki veriminin de artacağı kuşkusuzdur. Dolayısı ile çalgı öğretme sanatında ”öğrenciye uygun öğrenme stratejileri belirleyebilme” ve özdüzenlemeli öğrenme kavramı çerçevesinde öğrenciye ”öğrenmeyi öğrenme” becerisi kazandırabilme” aranan çalgı eğitimcisi nitelikleri arasına eklenebilir. Öğrenmeyi öğretme sanatını etkili kullanabilen eğitimciler geleceğin başarılı müzik öğretmenlerini yetiştireceklerdir.

Bu bağlamda müzik eğitimcilerini yetiştiren fakültelerin ilgili bölümlerinde verilen eğitimin ve eğitimcilerin niteliğinin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Bir çalgıyı öğretebilecek seviyede çalabilme becerisi göstermek kişiye sanatsal bir kimlik kazandırır. Bu sanatsal kimlik, çalgıyı öğretirken “**öğretme sanatı**” olarak da kendini göstermelidir. Kısaca eğitimci olmak kendi başına bir sanatsal kimlik taşımak anlamına gelir. Çünkü kime, neyin, ne zaman, nerede ve nasıl verileceğini bilmek ve uygulamak sanatsal bir beceri gerektirir. Bu nedenle "bir okul, içindeki öğretmenler kadar iyidir" denilebilir (Kavcar, 1998:134). İleri teknoloji ile donatılmış sınıflar, en iyi program, en iyi ders kitabı da olsa, bunları yönetecek olan öğretmen yeterli değilse tüm bunlar işe yaramaz. Evrensel düşünebilen, sorgulayan, çözüm üreten, araştıran, uzlaşmacı, özgürlükçü ve yaratıcı bireylerin yetişmesi büyük ölçüde eğitimcinin sınıf ortamında sunduğu olanaklarla ilişkilidir. Bu bağlamda

eğitimcinin yeterli mesleki bilgi ve donanımının yanında öğrenciyi motive edebilme, empati kurabilme, insan onuruna saygılı olma gibi olumlu kişisel özelliklere sahip olması da eğitim sürecini olumlu yönde etkileyecektir. (Özçelik Herdem.,2016). Bu bilgilerin ışığında müzik eğitimi, en özlü tanımıyla “**müzik öğretimi bilimi ve sanatı**” olarak tarif edilebilir. Müziksel davranış oluşturma ve bu davranışları düzenleme sürecinin planlanması da müzik eğitiminin düşünen duyarlı insan yetiştirmeye katkı sağlaması bağlamında kullanacağı teknik araçlardır. Müziksel davranış oluşturma ve bu davranışları düzenlemenin en etkili araçlarından birisi olan çalgı eğitimi hem öğrenen için hem de öğretene için oldukça zorlu bir süreçtir. Öğrenenin sabrı ve çabası, eğitimcinin sabrı, öğretme becerisi ve sevgisi ile birleştiğindeyse başarı kaçınılmazdır. Bu süreçte çalgı eğitimcisinin öğrenene yapacağı geri dönütler oldukça büyük önem arz eder. Geri dönütlerle eksiklerinin ve ihtiyaçlarının farkına varan öğrenen için bilinçli etkinlikler düzenleyebilme olanağı yaratılmış olur. Hallam (1998) müzik öğreniminde öğrenme çevresi, öğrenme ihtiyaçları, öğrenme yöntemleri ve öğrenim çıktılarının öğrenmenin niteliği açısından dikkate alınması gerektiğini belirtmektedir. Aynı zamanda, müzik öğrenimi sürecinde bu öğelerin birbirleri ile ilişkilendirilmesi gerekmektedir (Hallam ve Lamont, 2001). Bu açıdan bakıldığında çalgı eğitiminde öğrenmenin niteliğinin sağlanması kısmında eğitimcinin rolü büyük önem arz etmektedir. Çalgı eğitiminde etkili bir öğrenme çevresinin oluşturulması, öğrenme ile ilgili ihtiyaçların gerekirse her öğrenci için ayrı ayrı tespit edilmesi, öğrenme ve öğretme yöntemlerinin belirlenmesi ve tüm bunların birbiri ile ilişkilerinin kurularak öğretim sürecine yansıtılması gerekmektedir. Bu bağlamda çalgı eğitimi alanının kendine özgü yapısı ve doğasının, çalgı öğretmeni niteliklerini belirlerken göz önünde tutulması önem arz etmektedir.

Bir müzik eğitimcisinde bulunması gereken mesleki nitelikleri, müzik alan bilgisi, öğretme yeterlikleri ve öğretmenlik meslek bilgisiyle ilgili yeterlikleridir. Bu özelliklerin yanında eğitimcinin “müzik ve müzik eğitime ilişkin gerekli olan kişisel özelliklere ve yeterliklere sahip olması da oldukça önemlidir. Özellikle, müzik eğitimcisinin hoşgörülü, sabırlı, açık fikirli, anlayışlı, cesaretlendirici, destekleyici, sorun çözücü, güvenilir, güler yüzlü, şakacı, yeniliklere açık bir kişilikte olması, çoğunlukla bire bir yapılan çalgı eğitimi derslerinde olumlu bir atmosferin oluşturulmasına ve derslerin daha verimli geçmesine neden olacaktır. Bu anlamda, genelde müzik eğitimcisi, özelde çalgı eğitimcisi nitelikleri yalnızca öğreticilik rolü ile değil onun kişisel özellikleriyle de ele alınmalıdır (Akbulut, 2006; Ahmethan ve Yiğit, 2018). Bu bağlamda çalgı eğitimi sürecinden geçen müzik öğretmeni adaylarının da bu süreçle ilgili görüşleri önem kazanmaktadır

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; müzik öğretmen adaylarını olumlu ve olumsuz etkileyen çalgı öğretmen niteliklerine yönelik görüşlerinin incelenmesidir.

Problem Cümlesi

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda görev yapan çalgı eğitimcilerinin müzik öğretmeni adaylarının görüşlerine göre olumlu ve olumsuz nitelikleri nelerdir?

Alt Problemler

Bu kapsamda aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

- 1- Müzik öğretmen adaylarının olumlu çalgı öğretmeni niteliklerine yönelik görüşleri nelerdir?
- 2-Müzik öğretmen adaylarının olumsuz çalgı öğretmeni niteliklerine yönelik görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

İlgili alan yazın incelendiğinde, müzik öğretmen adaylarının öğrencilerinin çalgı derslerine yönelik tutumlarının incelendiği çalışmalar bulunmaktadır. Ancak çalgı öğretmen niteliklerinin

incelendiği nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmalara rastlanmamıştır. Ayrıca, müzik eğitiminin etkin bir şekilde gerçekleşmesinde çalgı eğitimi sürecinden geçen müzik öğretmeni adaylarının öğretmen niteliklerine ilişkin görüşlerinin önemli birer araştırma aracı olarak kullanılabileceği düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Araştırmanın amacına yönelik olarak, nitel araştırma yöntemlerinden, olgu bilim deseni kullanılmış olup, elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. Olgu bilim deseni, aslında farkında olunan ama derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olunmayan olgulara odaklanmaktadır. Olgular, yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar olabilir. Bireylerin bir olguya ilişkin algılarını ve yüklediği anlamları ortaya çıkartmayı amaçlamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmada olgu bilim deseni, müzik öğretmeni adaylarının çalgı öğretmenlerinin olumlu ve olumsuz nitelikleri hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmak için seçilmiştir. Araştırmanın örnekleme yöntemi amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabılır örnekleme olup, araştırmaya hız ve pratiklik katmak amacıyla seçilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 bahar döneminde Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 1. ve 2. sınıfta öğrenim gören toplam 79 öğretmen adayından oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğrenciler gönüllü olarak araştırmaya katılmışlardır.

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan müzik öğretmeni adaylarının demografik özelliklerine ilişkin elde edilen frekans dağılımlarına ait bulgular (cinsiyet ve sınıf) Tablo 1.'de verilmiştir.

Tablo 1: Araştırmanın Çalışma Grubunun Demografik Özelliklerine Ait Bulgular

		F	%
Cinsiyet	Kadın	41	%52
	Erkek	38	%48
Sınıf	1. Sınıf	38	%48
	2. Sınıf	41	%52

Tablo 1.'e göre; araştırmanın çalışma grubunun %52(41kişi)'si kadın ve % 48(38 kişi)'i erkek, % 48(38kişi)' i 1.sınıf, % 52 (41 kişi)' si 2.sınıf müzik öğretmeni adaylarından oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın veri toplama aracı olarak görüşme sorularının belirlenmesi ile ilgili alanyazın taraması yapılmış ve ayrıca alan uzmanlarının da görüşleri alınarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Çalgı dersi alan müzik öğretmeni adaylarının çalgı öğretmenlerinin niteliklerine yönelik görüşleri ile ilgili veriler, yarı yapılandırılmış iki açık uçlu sorudan oluşan görüşme formu kullanılmıştır. Bunlar;

1. Çalgı dersinde çalgı öğretmenine yönelik olumlu bulduğunuz nitelikleri nelerdir? Açıklayınız.

2. Çalgı derslerinizde çalgı öğretmenine yönelik olumsuz bulduğunuz nitelikleri nelerdir? Açıklayınız.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmanın amacına yönelik olarak belirlenen yarı yapılandırılmış açık uçlu görüşme sorularından elde edilen verilerin analizinde, nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırmada kullanılan içerik analiz yöntemiyle veri toplama aracıyla elde edilen

verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, elde edilen veriler önce kavramlaştırılmış ve sonrasında ortaya çıkan kavramlara göre mantık çerçevesinde düzenlenerek verileri açıklayan temalar saptanmıştır. Bu bağlamda, kavramlar temalarla ilişkilendirilerek araştırmanın amacı kapsamında belirlenen durum ortaya konulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Veri toplama aracıyla toplanan veriler, araştırmanın amacı kapsamında temalar ve alt temalar tanımlanarak, nitel araştırma yöntemi analiz programı MAXQDA 2018 ile analiz edilmiştir. Toplanan verilerin analizi aşağıdaki sırayla gerçekleştirilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2018):

1. Araştırmanın amacına kapsamında belirlenmiş görüşme sorularına verilen cevaplar transkript edilerek MS Office Programı ile bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

2. Bilgisayar ortamına aktarılan veriler nitel analiz programı MAXQDA 2018'e aktarılacak kodlanmıştır.

3. MAXQDA 2018 Programı ile kodlama yapılan verilerin frekansları analiz edilerek, yaratıcı kod haritası şeklinde diyagram haline getirilmiştir.

4. Veri toplama aracı olan iki yarı yapılandırılmış görüşme sorularına ait verilerin kodları araştırmacı tarafından temalaştırılarak uygun kategoriler altında toplanmıştır.

5. MAXQDA 2018 nitel analiz programıyla kodlanan verilerin karşılaştırılması ve güvenilirliği için, alan uzmanlarından yardım alınarak veriler karşılaştırılmıştır. Araştırmanın güvenilirliği için Miles ve Huberman (1994)'in;

$$\text{Güvenirlik} = [\text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı})] \times 100$$

formülünden faydalanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler, kodlayıcılar arası güvenilirliğinin sağlanması için, iki uzman görüşüne başvurulmuştur. Miles ve Huberman (1994)'in güvenilirlik formülüne göre;

$$\text{Güvenirlik} = [81/(112)] \times 100 = \%72,32 \text{ çıkmıştır.}$$

Toplanan verilerin analizinden elde edilen bulgular, verilerin güvenilirlik çalışmaları yapıldıktan sonra, araştırmanın problem soruları ilgili alan yazınla desteklenmiştir. Elde edilen bulguların yorumlanmasında araştırmanın problem soruları ile ilgili olarak açıklanarak yorumlanmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde veri toplama aracı ile elde edilen bulgulara ve yorumlarına yer verilmiştir. Araştırmanın amacına yönelik olarak oluşturulan görüşme sorunlarından; ilk açık uçlu soruda, müzik öğretmen adaylarının çalgı dersinde çalgı öğretmenine yönelik olumlu buldukları nitelikler hakkındaki görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir. Elde edilen verilerin uygun kategoriler altında birleştirilerek kod haritası Şekil 1'de verilmiştir.

Şekil 1: Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Dersinde Çalgı Öğretmenlerine Yönelik Olumlu Buldukları Nitelikler Hakkındaki Görüşleri

Şekil 1’e göre birinci açık uçlu sorudan elde edilen verilerden müzik öğretmeni adaylarının çalgı dersinde çalgı öğretmenlerine yönelik olumlu buldukları nitelikler hakkındaki görüşleri bir bütün olarak ele alındığında işlev ve kavram yönüyle 2 farklı kategori açısından değerlendirilmiştir. Bunlar; mesleki bilgi yeterliliği (20) ve kişisel özellikler (19)’dir.

Kişisel özellikler (19) kategorisindeki müzik öğretmeni adaylarının cevaplarından oluşturulan temalar; empati becerisi (8), sözsüz davranışlar (4), iletişim becerileri (3), sözlü davranışlar (3), mesleki etikle ilgili davranış ve tutumlar (1)’dir.

Bulgulara göre çalgı dersi sürecinde öğretmen adaylarının çalgı öğretmenlerine yönelik olumlu buldukları nitelikleri, kişisel özellikler kategorisinden " empati becerisi (8) " olarak bildirilmiştir.

Oluşturulan bu temalara ait müzik öğretmeni adaylarının cevaplarından bazı örneklerle aşağıda yer verilmiştir:

“Empati yapabilmesi” (Empati Becerisi)

“Hoşgörülü olması” (Empati Becerisi)

“Öğrenciyi onore etmesi, övmesi” (Sözlü Davranışlar)

“Kişisel sorunları derste yansıtmaması” (Sözsüz Davranışlar)

“İstekle ders yapması” (İletişim Becerileri)

“Motivasyon sağlayabilmesi” (İletişim Becerileri)

“Öğrenciye değerli olduğunu hissettirmesi” (Sözlü Davranışlar)

“Güler yüzlü ve sevecen olması” (Sözsüz Davranışlar)

“Derste arada mola verebilmesi, öğrencinin kafasını dağıtması” (Mesleki Etik ile İlgili Davranış ve Tutumlar)

Mesleki bilgi yeterliliği (20) kategorisindeki müzik öğretmen adaylarının cevaplarından oluşturulan temalar; alan bilgisi (4), liderlik becerisi (4), mesleki deneyim (4), değerlendirme becerisi (3), planlı ve disiplinli olma (3), özgün eğitim anlayışı (1), yenilikleri takip etme (1),’dir.

Elde edilen bulgulara göre çalgı dersi sürecinde öğretmen adaylarının çalgı öğretmenlerine yönelik olumlu buldukları nitelikleri, mesleki bilgi yeterliliği kategorisinden “alan bilgisi (4), liderlik becerisi (4), mesleki deneyim (4)” olarak bildirilmiştir.

Oluşturulan bu temalara ait müzik öğretmeni adaylarının cevaplarından bazı örneklerle aşağıda yer verilmiştir:

“Yeterli alan bilgisine sahip olması, donanımlı olması” (Alan Bilgisi)

“Eseri çalarak tanıtmayı” (Alan Bilgisi)

“Liderlik becerileri sergilemesi (Çalamasa da öğrenciyi ileriye taşımaya çalışması vb.)” (Liderlik Becerisi)

“Hedef göstermesi” (Liderlik Becerisi)

“Beğendiğim müzikler üzerinden örnekler göstermesi” (Mesleki Deneyim)

“Öğrencini isteklerine uygun eser etüt seçebilmesi” (Mesleki Deneyim)

“Öğrencinin gelişmelerini değerlendirmesi” (Değerlendirme Becerisi)

“Seviyeye göre etüdü- eser vermesi” (Değerlendirme Becerisi)

“Disiplinli olması” (Planlı ve Disiplinli Olma)

“Planlı programlı olması” (Planlı ve Disiplinli Olma)

“Kendine özgü çalışma şekilleri gösterebilmesi” (Özgün Eğitim Anlayışı)

“Dersi dolu dolu geçirmesi konserlere ve workshoplara yönlendirmesi” (Yenilikleri Takip Etme)

İkinci açık uçlu soruda, müzik öğretmeni adaylarının çalgı dersinde çalgı öğretmenine yönelik olumsuz buldukları nitelikler hakkındaki görüşlerini ifade etmeleri istenmiştir. Elde edilen verilerin uygun kategoriler altında birleştirilerek kod haritası Şekil 2’de verilmiştir.

Şekil 2: Müzik Öğretmeni Adaylarının Çalgı Dersinde Çalgı Öğretmenlerine Yönelik Olumsuz Buldukları Nitelikler Hakkındaki Görüşleri

Şekil 2.'e göre ikinci açık uçlu sorudan elde edilen verilerden müzik öğretmeni adaylarının çalgı dersinde çalgı öğretmenlerine yönelik olumsuz buldukları nitelikler hakkındaki görüşleri bir bütün olarak ele alındığında işlev ve kavram yönüyle 2 farklı kategori açısından değerlendirilmiştir. Bunlar; kişisel özellikler (53) ve mesleki özellikler (20)'dir.

Kişisel özellikler (53) kategorisindeki müzik öğretmeni adaylarının cevaplarından oluşturulan temalar; sözsüz olumsuz davranışlar (27), sözlü olumsuz davranışlar (12), ahlaki değerlerden uzak davranışlar (6), empati beceri eksikliği (4), mesleki etikten uzak davranışlar (4) 'dır.

Elde edilen bulgulara göre çalgı dersi sürecinde öğretmen adaylarının çalgı öğretmenlerine yönelik olumsuz buldukları nitelikleri, kişisel özellikler kategorisinden “sözsüz olumsuz davranışlar (27)” olarak bildirilmiştir.

Oluşturulan bu temalara ait müzik öğretmeni adaylarının cevaplarından bazı örneklerle aşağıda yer verilmiştir:

“Sinirli olması” (Sözsüz Olumsuz Davranışlar)

“Yapamadığında ciddi ve kızgın, sinirli bir tavır takınması” (Sözsüz Olumsuz Davranışlar)

“Azarlaması” (Sözlü Olumsuz Davranışlar)

“Olumsuz Sözler Söylemesi” (Sözlü Olumsuz Davranışlar)

“Öğrencinin yeteneğini küçümsemesi” (Ahlaki Değerlerden Uzak Davranışlar)

“Alay etmesi” (Ahlaki Değerlerden Uzak Davranışlar)

“Anlayışsız yaklaşması” (Empati Beceri Eksikliği)

“Öğrencinin duygularını anlamaması” (Empati Beceri Eksikliği)

“Derse düzenli gelmemesi” (Mesleki Etikten Uzak Davranışlar)

“Notla tehdit etmesi” (Mesleki Etikten Uzak Davranışlar)

Mesleki özellikler (20) kategorisindeki müzik öğretmeni adaylarının cevaplarından oluşturulan temalar; alan bilgisi hakimiyeti eksikliği (8), ödevlendirme becerisi (8) [ödevle ilgili tutarsızlıklar (5), sınavla ilgili sorunlar (3)], değerlendirme becerisi (2), liderlik becerisi (2)'dir.

Elde edilen bulgulara göre; çalgı dersi sürecinde öğretmen adaylarının çalgı öğretmenlerine yönelik olumsuz buldukları nitelikleri, mesleki özellikler kategorisinden "alan bilgisi hakimiyeti eksikliği (8)" ve "ödevlendirme becerisi eksikliği (8)" olarak bildirilmiştir.

Oluşturulan bu temalara ait müzik öğretmeni adaylarının cevaplarından bazı örneklerle aşağıda yer verilmiştir:

“Derslerde hangi konuyla ne kazandıracağını bilmemesi” (Alan Bilgisi Hakimiyeti Eksikliği)

“Öğrenciye ödev verip sadece dinleyip olmuş ya da olmamış diye yorum yapması” (Alan Bilgisi Hakimiyeti Eksikliği)

“Fazla ödev vermesi” (Ödevlendirme Becerisi Eksikliği [Ödevle İlgili Tutarsızlıklar])

“Seviyeye uygun verilmeyen ödevler olması” (Ödevlendirme Becerisi Eksikliği [Ödevle İlgili Tutarsızlıklar])

“Beni baştan başlatması iyi bir seviyede olmama rağmen” (Değerlendirilme Becerisi Eksikliği)

“İlgimi çekemeyecek çalışmaya sevk etmeyen örnekler seçmesi” (Değerlendirilme Becerisi Eksikliği)

“Final sınavlarında gerginlik ve çok kişiden dolayı çalınamaması” (Ödevlendirme Becerisi Eksikliği [Sınavla İlgili Sorunlar])

“Öğrencinin sınavdaki haline değil ders içi ve kattığı şeylere göre belirlemesi” (Ödevlendirme Becerisi Eksikliği [Sınavla İlgili Sorunlar])

“Eğitimcinin disiplin sahibi olmaması” (Liderlik Becerisi Eksikliği)

“Eğitimcinin plansızlığı” (Liderlik Becerisi Eksikliği)

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırma kapsamında, müzik öğretmeni adaylarını olumlu ve olumsuz etkileyen çalgı öğretmen niteliklerine yönelik görüşlerinin incelenmesi amacıyla 41 kadın, 38 erkek müzik öğretmeni

adaylarından oluşan araştırmanın çalışma grubuna sorulan iki açık uçlu görüşme sorularından elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir:

Birinci açık uçlu sorudan elde edilen bulgulardan müzik öğretmeni adaylarının çalgı dersinde çalgı öğretmenlerine yönelik olumlu buldukları nitelikler hakkındaki görüşleri bir bütün olarak ele alındığında işlev ve kavram yönüyle 2 farklı kategori açısından değerlendirilmiştir. Bunlar; mesleki bilgi yeterliliği (20) ve kişisel özellikler (19)’dir.

İkinci açık uçlu sorudan elde edilen bulgulardan müzik öğretmeni adaylarının çalgı dersinde çalgı öğretmenlerine yönelik olumsuz buldukları nitelikler hakkındaki görüşleri bir bütün olarak ele alındığında işlev ve kavram yönüyle 2 farklı kategori açısından değerlendirilmiştir. Bunlar; mesleki bilgi yetersizliği (20) ve kişisel özellikler (53)’dir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, öğretim elemanlarının sahip oldukları mesleki bilgi yeterliliği ve kişisel özelliklerin öğrenci başarısını artırmada olumlu öğretim elemanı davranış olduğu sonucu Darling-Hammond (1999), Özer ve Gelen (2004) tarafından yapılan araştırmalarda öğretmenlerin mesleki deneyimleri ile öğrenci başarısı arasındaki ilişkiyi ortaya çıkarttığı bulgularla desteklenmektedir.

Kapsamı en geniş kavramlardan biri olan kişilik özellikleri, bireylerin bütün ilgilerinin, tutumlarının, yeteneklerinin, konuşma tarzının, dış görünüşünün ve çevresine uyum biçiminin özelliklerini içeren bir terimdir. Bununla birlikte dikkate değer bir husus, kişiliğin kendine özgü ve ahenkli bir bütün olmasıdır (Baymur, 1994). Bu ahenkli bütünü oluşturan dengeli kişilik özelliklerini taşımak kuşkusuz öğretmen-öğrenci ilişkisinin niteliğini de olumlu yönde etkileyecektir ve dersin verimini artıracaktır. Dengeli kişilik özelliklerinin yanında eğitimcinin empatik sınıf atmosferi oluşturması da öğrencilerin akademik başarısında bilişsel ve duygusal yönden içsel bir bakış açısı ile algılayarak anlamlandırmasına yol açacaktır (Yavaş, 2007). Bu bağlamda eğitimcinin, sözel ve sözel olmayan davranışlarını diğer bir deyişle beden dilini etkili kullanabilmesi de oldukça önemlidir. Celep (2002), Dağlı ve Öner (2002), Çalışkan (2003), Çalışkan ve Yeşil (2005), Benzer (2015) tarafından yapılan araştırmalarda öğretmenin bilinçli ya da bilinçsiz olarak yaptığı sözlü ve sözsüz davranışların öğrenci- öğretmen etkileşiminde etki ederek akademik başarıyı artırdığı saptanmıştır.

Eğitim sisteminin en küçük birimi olan sınıf, eğitim amaçlarının davranış boyutuna aktarıldığı işlevsel ve özel bir çevredir. Bu anlamda sınıf ortamının dinamik süreçlerin etkileştiği bir alan olduğu söylenebilir. Öğretmen bir yandan bilgi, beceri ve tutumlarıyla öğrencilerinin eğitimi görevini yürütürken diğer yandan davranışları ile onları etkiler. Öğrencilerin öğretimin amaçlarına beklenen düzeyde ulaşabilmelerini kolaylaştıran sınıf yönetiminde önemli bir aktör olan öğretmenin belirli bir takım ilkeleri takip etmesi ve sınıf ortamında bu ilkelere uyması gerekliliği vardır (Terzi, 2002).

Bu bağlamda çalgı eğitimi dersi çoğu zaman bireysel olarak yapılmakta dolayısı ile **bir öğrenci bir sınıfı** temsil etmektedir. Bire bir sınıf ortamı içinde kuşkusuz eğitimcinin davranışları dolaysız olarak tek kişiye diğer bir deyişle tek bir öğrenciye yönelik olmakta, bu durum iletişim becerilerini farklı bir denge ile kullanabilmeyi gerektirmektedir.

Eğitimde etiğin önemli bir yeri vardır. Öğretmenler giderek daha çok etik sorunla uğraşmaktadır. İnsan hakları kavramının toplumun gündeminde daha fazla yer alması, öğrenci hakları gibi kavramları da gündeme getirmiştir. Toplumun bilinç düzeyinin artmasıyla birlikte, öğretmen öğrenci ilişkileri daha ayrıntılı ele alınmaya ve değerlendirilmeye başlanmıştır. Öğretmenler yeni nesilleri yetiştirirken önce kendilerinde ki bazı eksikleri fark etmeli ve bunları düzeltmelidirler. Öğretmen en başta adil, dürüst, saygılı, sevgi dolu olmalıdır. Bunların dışında okuluna, yasalara bağlı, insan haklarına inanan ve insanlara değer veren güven verici bir karaktere sahip olmalıdır. Mesleki anlamda yeterliliklerini sağlamış kendini mesleki anlamda geliştiren ve bu kutsal mesleğin ne kadar büyük bir sorumluluk gerektirdiğinin bilincinde olmalıdır (Haynes, 2002; Örenel, 2005; Özçelik-Herdem, 2016a)

Öğretmenlerin davranışlarını meslek etiği kapsamında ele alan çalışmalar sınırlı olmakla birlikte konunun; mesleki etik (Yıldırım, 2001; Ergüç, 2002; Kıranlı, 2002; Erol-Orbay, 2003; Özbek, 2003); ideal öğretmen ve kişilik özellikleri (Yoncalık, 2002; Aydoğdu, 2003); sınıf içi öğretmen öğrenci etkileşimi (Bolat, 2002; Akbağ ve Deniz, 2003; Çiçekdemir, 2003; Güler, 2003; Ög, 2003) gibi boyutlarıyla ele alındığı ve eğitimde mesleki etiğin oldukça önemli olduğu saptanmıştır.

Etkili öğretmenlerin sınıf içi davranışları değerlendirildiğinde yönetim açısından liderlik özellikleri gösterdiği, duygusal yönden ise öğrencilere yakın duran, onların sınıf içi ve sınıf dışındaki problemlerine eğilen bir yol izlediği söylenebilir (Terzi, 2002).

Bireysel çalgı derslerinde de hem sınıf içi hem sınıf dışı öğrencinin başarısını yakından takip etmek oldukça önemlidir. Bu takibin öğrencinin hem programdaki gelişmeyi yakalayabilmesi hem de belli bir çalışma disiplini oluşturabilmesi yönünde öğrenciyi daha ileriye taşımak amaçlı olması beklenir. Nitelikli bir eğitimci bu sürecin amacının yalnız not vermek ya da öğrencilerin düzeylerini belirlemek için olmadığını bilir. İyi bir değerlendirme kalem-kâğıda dayanan değerlendirme değildir, bir bütün olarak hedeflere ulaşmaya ilişkin becerileri de içermektedir.

Araştırma sonucunda ortaya çıkan çalgı öğretmenlerinin kişisel becerisi kategorisine ait iletişim becerisi ve empati becerisi temaları, Özçelik- Herdem (2016a)'ın etkin ideal keman eğitimcisi temel özellikleri kapsamında yaptığı nitel araştırmada bulgular arasında; empati kurma ve öğrenci psikolojisinden anlama tespit edilmiştir. Bunun yanında Güven (2004) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin sınıfta rahat davranma, dostça yaklaşım, demokratik duyuşsal yönden gelişmişlik, nezaket, saygı, öğrencileri birey olarak görüp kişiliklerini göz önünde bulundurmak gibi becerilerin etkili öğrenci başarısını artıran öğretimin temel ilkelerinden olduğuna yönelik saptanan bulgularla desteklenmektedir. Murat ve diğerleri (2005) ve Yavaş (2007) tarafından yapılan araştırmada, öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının empati becerileri ve akademik başarıları arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmada öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının empati becerileri ile ders başarıları arasında anlamlı ilişki olduğunu saptamışlardır.

Okulların işlevlerini tam olarak yerine getirebilmeleri, eğitim sisteminin en stratejik ögesi olan öğretmenlerin eğitim hizmetini sunmaya her yönden hazır olmasına bağlıdır (Ataç, 2003). Bir öğretmenin eğitim hizmetini sunmaya her yönden hazır olması, mesleki açıdan yeterli deneyim ve beceri kazandıracak nitelikte olması ile ilgilidir.

Öğretmenlik mesleği geleceğe insan yetiştiren önemli bir meslektir. Bu bağlamda, eğitim fakülteleri öğretmen yetiştiren kurumlar olarak ayrı bir önem arz etmektedir. Eğitimcinin bilgi birikim ve alandaki yeterlikleri yanında davranışları da öğrenciler tarafından örnek alınmaktadır. Eğitimci öğrencisine gelecekte oluşturacağı eğitimcilik modelini de bir yandan aktarmaktadır. Bu bağlamda eğitimcinin hem mesleki hem de ahlaki nitelikleri önem kazanmaktadır.

İlgili alanyazın incelendiğinde, Özçelik-Herdem (2016b)'ın araştırmasında; öğretim elemanlarının çoğunluğunca bildirilen etkin-ideal keman eğitimcisi temel özellikleri "iyi çalıcı olma, yetenekli ve bilgili olma" ve "iyi iletişim kurma" özellikleri olarak tespit edilmiştir. Yine nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı Özçelik- Herdem 'in (2016) araştırmasında; çalgı eğitimi dersinde öğrencilerin motivasyonlarını artırmaya yönelik olarak öğrenciye çalgısını sevdirmeye çalışma, öğrenciyi yeteneğine, düzeyine ve ilgisine göre yol gösterme, öğrenciye pozitif geri bildirimde bulunma, öğrencinin özgüvenini artırma şeklinde bulgular elde edildiği görülmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı derslerine ilişkin tutumları (Yalçinkaya ve diğerleri, 2014; Ataman, 2016), bireysel çalgı dersi hedeflerinin gerçekleşme düzeylerine ilişkin görüşlerini (Akbulut, 2013) ortaya çıkarmaya ilişkin nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı araştırmalar yapıldığı görülmüştür. Ancak, müzik öğretmen adaylarının bireysel çalgı derslerine ilişkin çalgı öğretmen niteliklerinin incelenmesine yönelik nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı araştırmalara sık rastlanmadığından araştırma sonucunda ortaya çıkan bulguların önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın sonuçları genel olarak özetlediğinde, müzik öğretmen adaylarının çalgı dersinde çalgı öğretmeni niteliklerine yönelik görüşleri bağlamında “mesleki bilgi yeterliliklerinin” ve “kişisel özelliklerinin” önemli etkenler olduğu saptanmıştır. Müzik öğretmeni adaylarının görüşlerine göre, bu etkenlerin öğretmen adaylarının derste başarılarını artırıp ya da azalttığı yönünde etki ettiği belirlenmiştir. Ayrıca, bazı müzik öğretmen adayları tarafından çalgı eğitimi dersi içeriğindeki uygulamaların yetersiz olduğu da belirtilmiştir.

Araştırma kapsamında aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- Araştırma bulgularına göre olumsuz davranış özelliklerinden en fazla görüş bildirilen **sözsüz olumsuz davranışların** düzeltilmesine yönelik çalgı eğitimcilerine **beden dili eğitimleri** hizmet içi eğitimi kapsamında düzenlenebilir.
- Araştırma bulgularında tespit edilen **yetersiz mesleki bilgi ve becerilerin** düzeltilip geliştirilmesine yönelik çalgı eğitimi alanındaki eğitimcilere hizmet içi eğitim planlanabilir.
- Öğretmen adaylarına hedef gösterebilme vb. **liderlik becerileri** ile ilgili eksiklikler giderilmeli bu bağlamda çalgı eğitimcilerine yönelik hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.
- **Topluluk önünde çalma** çalışmalarına daha çok yer verilmesinin ve daha erken sınıflarda başlanılmasının, öğrencilerin **sınav kaygılarının** giderilebilmesi bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.
- Final sınavında komisyon önünde çalma uygulamasının mesleğin bir parçası ve gereği olduğunun öğrenciye benimsetilmesinin, final sınavlarının sınav tedirginliğinden uzak bir konser etkinliği şeklinde düzenlenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.
- İnsan onuruna saygılı mesleki etik davranışların önemi üzerinde durulmalıdır. Özellikle öğretmen yetiştiren kurumlarda eğitimcilerin etik yönden daha örnek davranışlar sergilemelerinin, geleceğin öğretmenlerine örnek teşkil etmesi bakımından önemi vurgulanmalıdır.

Araştırmacılar İçin Öneriler

- Aynı konu üzerinde farklı çalışma grupları ve örnekleme yöntemleriyle nicel ve nitel araştırmaların birlikte kullanıldığı karma yöntem uygulanabilir.
- Nitel araştırma yöntemlerinden odak grup görüşmeleri yapılarak, daha derinlemesine sonuçlar elde edilebilir.

KAYNAKÇA

- Ahmethan, N.B. ve Yiğit, V.B. (2018). “Müzik öğretmen adaylarının ideal müzik öğretmeni algıları.” *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(41):202-225.
- Aicher, C.A.O. (1998). *Strategies for learning piano repertoire: learning as a process*. Unpublished doctoral thesis, Columbia University, USA.
- Akbağ, D. ve Deniz, L. (2003). “Öğretim elemanı ve öğretmen adaylarının birbirlerine yönelik algıları: Transaksiyonel analiz açısından bir değerlendirme.” *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2): 263-293.
- Akbulut, E. (2006). “Günümüz müzik eğitimcisi nasıl olmalıdır?.” *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(20):23-28.

- Akbulut, E. (2013). "Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı bireysel çalgı dersi hedeflerinin gerçekleşme düzeylerine ilişkin 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin görüşleri açısından bir değerlendirme." *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21(1): 57-68.
- Aral, N. (1999). Sanat eğitimi: Yaratıcılık etkileşimi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15, 11-17.
- Aydoğdu, M. (2003). Ergenlerin öğretmen ve ideal öğretmen algılarının incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ataç, E. (2003). "21. yüzyılda öğretmen eğitimi: Türkiye’de öğretmen eğitiminin değerlendirilmesi konulu panelde yaptığı açılış konuşması." *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2): 1-31.
- Ataman-Gençel, Ö. (2016). "Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı derslerine yönelik tutumlarının incelenmesi." *Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*, 54:405-417.
- Baymur, F. (1994). Genel psikoloji. Ankara: İnkılap Kitabevi.
- Benzer, A.(2015). "Türkçe öğretiminde beden dili kullanımının öğrenme ve tutum üzerindeki rolü." *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(1): 33-47.
- Bolat, F. (2002). Ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf yönetiminde davranışsal yeterliliklerinin öğrencilerce değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Celep, C. (2002). Sınıf yönetimi ve disiplini. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çakır, Ö. (2005). "Anadolu Üniversitesi açıköğretim fakültesi ingilizce öğretmenliği lisans programı ve eğitim fakülteleri ingilizce öğretmenliği lisans programı öğrencilerinin mesleğe yönelik tutumları ve mesleki yeterlik algıları." *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(9):27-42.
- Çalışkan, N. (2003). Sınıf öğretmenlerinin sözel olmayan iletişim davranışlarının değerlendirilmesi. Yayınlanmamış doktora tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Çalışkan, N. Ve Yeşil, R. (2005). "Eğitim sürecinde öğretmenin beden dili." *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1):199-207.
- Çiçekdemir, G. (2003). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin fiziksel cezaya yönelik tutumları (Adana il merkezi örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Dağlı, A. ve Öner M. (2002). "İlköğretim okullarının ikinci kademesinde okuyan öğrencilerin fen bilgisi öğretmenlerinin sınıf içi iletişim davranışlarına ilişkin algıları." *Çağdaş Eğitim*, 292: 23-30.
- Darling Hammond, L. (1999). Teacher quality and student achievement: Arel viewof state police evidence, center for the study of teaching and policy, anational esearch consortium. Unpublished doctoral thesis, University of Washington, America.
- Dikbaş, Y. ve Hasırcı, Ö. K. (2008). "Öğrenme stratejileri öğretiminin ve ders işlenişinde kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına ve tutumlarına etkisi." *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2): 69-76.
- Ergüç, N. (2002). İlköğretim müfredat laboratuar okulu müdürlerinin mesleki etik ilkelere ilişkin davranışları (Ankara ili örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Erol- Orbay, Seyla (2003). Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bağlı askeri ortaöğretim kurumlarındaki eğitim yöneticilerinin liderlik özellikleri ile etik değerleri arasında ilişki. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ertem, Ş. (2003). Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümü temel piyano eğiliminde öğrenme stratejilerinin kullanılma durumları ve örgütlenme stratejisinin etkililik düzeyi. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gardner, H. (2006). “Eğitimli akıl” Ö. Akbaş (Çev.). İstanbul: Morpa.
- Giomi, C. (1999). “The effects of three years of piano instruction on childrens cognitive development.” *Journal of Research in Music Education*, 47 (3): 198-212.
- Guerrero, A.L. (2008). “Self-regulation strategies used by student musicians during music practice.” *Music Education Research*, 10 (1): 91-106.
- Güler, M. (2003). Sınıfta öğretmen ve öğrencilerin demokratik değerleri benimseme ve bunları davranışlara yansıtma düzeyleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Hallam, S. (1998). “Predictors of achievement and drop out in instrumental tuition.” *Psychology of Music*, 26 (2): 132-116.
- Hallam, S. (2001a). “The development of expertise in young musicians: Strategy use, knowledge acquisition and individual diversity.” *Music Education Research*, 3(1):7-23.
- Hallam, S. (2001b). “The development of metacognition in musicians: implications for education.” *British Journal Of Music Education*, 18(1): 27-39.
- Hallam, S. ve Lamont, A. (2001). “Learners: Their characteristics and development.” M. Bassey (lid.), *Mapping Music Education Research in the UK* (s. 9-26). London: BERA Music Education Review Group.
- Hargreaves, D. (2005). “The developmental psychology of music scope and aims.” G.Spruce (Ed.), *Teaching music* (s. 45-55), London: Routledge Ealmer.
- Haynes, F. (2002). “Eğitimde etik.” Semra Kunt Akbaş (Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Kalkan, M. (1997). İnsancıl ve Yasaklayıcı Öğrenci Kontrol Eğitimi. *Milli Eğitim Dergisi*, 135, 59-61.
- Kavcar, C.(1998) "Edebiyat ve Güzel Sanatlar Eğitimi" Türkiye'de Eğitim Yönetimi İstanbul Kültür Koleji Eğitim Vakfı'Yayını.
- Kıranlı, S. (2002). Ortaöğretim okul yöneticilerinin etik ikilemleri çözümleme yeterliliği (Eskişehir il Merkezi Devlet Liseleri örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Konakçı, N. (2010). Eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin bireysel çalgı eğitimi dersine yönelik tutumlarının incelenmesi(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kurtuldu, M.K. (2007). Bilgiyi işleme modeline dayalı piyano eğitiminde genel öğrenme stratejilerinin yeri ve görsel imajlar oluşturma yönteminin kullanılabilirlik düzeyi. Yayınlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Küçüköncü Yılmaz (2006). “Türk Eğitim Sistemindeki Yeniden Yapılanma Sürecinde Müzik Öğretmeni Modelleri”, Pamukkale Üniversitesi Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Denizli
- McPherson, G. (1997). Cognitive strategies and skill acquisition in musical performance. *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 133: 64-71.

- Mepheron, G.E. ve Renwick, J.M. (2001). A longitudinal study of self-regulation in children's musical practice. *Music Education Research*, 3 (2): 169-186.
- Miles M. ve Huberman M. (1994). "Data management and analysis methods." Thousand Oaks (Çev.). CA: Sage Publications.
- Molumby, M.M. (2004). The application of different teaching strategies reflective of individual students' learning modalities in the university studio class. Unpublished doctoral thesis, The Ohio State University, Ohio, USA.
- Murat, M., Özgan, H. ve Arslantaş, H.İ. (2005). "Öğretmen adaylarının öğretim elemanlarının empatik tutumlarına ilişkin algıları ile ders başarıları arasındaki ilişki." *Milli Eğitim Dergisi*, 33(168).
- Nielsen S. (1999). "Learning strategies in instrumental music practice." *British Journal of Music Education*, 16 (3): 275-91.
- Nielsen, S. (2001). Self-regulating learning strategies in instrumental music practice. *Music Education Research*, 3(2), 155-167.
- Öğ, M. (2003). İlköğretim 1. Kademesinde görev yapan öğretmenlerin öğretim, davranış ve insan yönetiminde müdahaleci olup olmamalarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Örenel, S. (2005). Öğretmenlerin mesleki etik ilkeleri kapsamındaki davranışlarının ilköğretim ve orta öğretim öğrencilerinin algılarıyla değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özbek, O. (2003). Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki etik ilkeleri ve bu ilkelere uyma düzeyleri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özer, B. ve Gelen, İ. (2008). "Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerine sahip olma düzeyleri hakkında öğretmen adayları ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi." *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9): 39-55.
- Özçelik-Herdem, D. (2016). "Etkin- ideal keman eğitimcisi özelliklerinin öğretim elemanı görüşlerine göre değerlendirilmesi Müzik öğretmenliği programı." *Sanat Eğitimi Dergisi*, 4(2): 111-129
- Özçelik- Herdem, D. (2016). "Öğretim elemanı görüşlerine göre keman eğitiminde öğrencilerin motivasyonlarını artırmaya yönelik yaklaşımların değerlendirilmesi." *Journal of Strategic Research in Social Science*, 2 (4): 67-82.
- QCA (2000). Music at key stapes I and 2, Erişim Tarihi: 12.04.2019, <https://dera.ioe.ac.uk/13802/1/music.pdf>
- Parasız, G.(2010).eğitim müziği eksnli keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş türk müziği eserlerinin tespitiine yönelik bir çalışma, sanat dergisi 19
- Senemoğlu, N. (2005). Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya (12. Baskı). Ankara: Yorum Matbaası.
- Schunk, D.H. ve Gunn, T.P. (1986). "Self-efficacy and skill development: Influence of task strategies and attributions." *Journal of Educational Research*, 79 (4): 238-244.
- Sönmez V. (1990) Sevgi Eğitimi, Ankara Adım Yayını
- Sönmez, V. (1994). Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı. Ankara: Şafak Matbaacılık.
- Tanilli, S. (1998). Nasıl Bir Eğitim İstiyoruz. İstanbul: Amaç Yayınevi.

- Terzi, A.R. (2002). “Sınıf yönetimi açısından etkili öğretmen davranışları.” *Milli Eğitim Dergisi*, 155 – 156.
- Tunçer, B.K. (2007). Öğretimde öğrenme stratejilerinin kullanımının öğrencilerin akademik başarıları, hatırd tutma düzeyleri ve derse ilişkin tutumları üzerindeki etkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Uçan, A. (2002). "Yirmibirinci Yüzyılın Başında Türk Müzik Kültürünün Uygarlık Temelleri", 21. Yüzyılın Başında Türkiye'de Müzik Sempozyumu (15-16 Mart 2002), SCAMV Yayını, Ankara, s. 33- 68.
- Yalçınkaya, B., Eldemir, A. ve Sönmezöz, F. (2014). “Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi.” *Electronic Turkish Studies*, 9(2): 1583-1595.
- Yavaş, B. (2007). İlköğretim 5. Sınıf öğretmenlerinin empati becerileri ile ilköğretim 5.sınıf öğrencilerinin akademik başarıları arasındaki ilişki. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yokuş, H. (2009a). Piyano eğitiminde öğrenme stratejilerinin kullanılmasına yönelik etkinliklerin performans başarısına ve üstbilişsel farkındalığa etkisi. Yayınlanmamış doktora tezi, Marmara üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yokuş, T. (2009b). Gitar eğitiminde üstbilişsel becerilerin geliştirilmesine yönelik etkinliklerin performans başarısına etkisi. Yayınlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldırım, B. (2001). Okul yöneticilerinin kültürel liderlik rollerinin öğretmenlerin iş doyumuna ve meslek ahlakına etkisi. Yayınlanmamış doktora tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yoncalık, O. (2002). Ortaöğretimde okuyan sporcu öğrencilerin ideal öğretmen profilini algılama biçimleri (Kırıkkale örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kırıkkale.